

PRAVILNIK O BEZBEDNOSTI I ODGOVORNOSTI U IZVOĐENJU PLANINARSKIH AKTIVNOSTI

Na osnovu članova 8. i 36. Zakona o sportu («Službeni glasnik» Republike Srbije br. 52/96) i člana 30. Statuta Planinarskog saveza Srbije (u daljem tekstu: PSS), Upravni odbor PSS na VII sednici, održanoj 13. novembra 1999. godine na Fruškoj Gori- Popovica u planinarskom domu PSD «Železničar»- Novi Sad, donosi:

PRAVILNIK O BEZBEDNOSTI I ODGOVORNOSTI U IZVOĐENJU PLANINARSKIH AKTIVNOSTI

I OPŠTE ODREDBE PRAVILNIKA

A. Cilj pravilnika

Član 1.

Cilj pravilnika je da se kroz propise o organizaciji i realizaciji akcija, u smislu odgovornosti izvršnih organa planinarskih organizacija, vođa akcija i učesnika akcija, postigne maksimalna bezbednost u izvođenju istih.

B. Zadaci pravilnika

Član 2.

Zadaci pravilnika su:

1. Da propiše redosled ogranizacije i realizacije akcija;
2. Da utvrdi odgovornost svih učesnika u organizaciji i realizaciji akcija;
3. Da, kroz sve to, eliminiše ili najviše moguće smanji broj nesreća uopšte, a naročito nesreća sa tragičnim posledicama (smrt, invalidnost- u daljem tekstu nesreće);
4. Da omogući da svi organizatori i pojedinci zbog čijih propusta je došlo do nesreće odgovaraju po odredbama odgovarajućih pravilnika planinarske organizacije ili pred zakonom.

C. Obaveznost primene pravilnika

Član 3.

Ovaj pravilnik su obavezni da primenjuju:

1. Osnovne planinarske organizacije udružene u PSS (u daljem tekstu: planinarske organizacije):

- 1.1. Planinarska, planinarsko-smučarska društva, planinarske sekcije i klubovi u sportskim i drugim društvima,
- 1.2. Specijalizovane delatnosti - odseci i službe koje deluju u okviru planinarske organizacije:
 - 1.2.1. Alpinistički i speleološki odseci,
 - 1.2.2. Gorska služba spasavanja,
 - 1.2.3. Planinarsko orijentacioni klubovi,
 - 1.2.4. Sportsko penjački klubovi,
 - 1.2.5. Drugi novoosnovani odseci, službe, klubovi i sl.

II ORGANIZATORI AKCIJA

Član 4.

Organizatori akcija su:

1. PSS, pokrajinski, regionalni i gradski, savezni- neposredno;
2. Planinarske organizacije koje u ime planinarskih foruma iz predhodne tačke ogranizuju akcije u njihovo ime ili pod njihovim pokroviteljstvom;
3. Planinarske organizacije iz člana 3. ovog pravilnika koje akcije organizuju samostalno.

III OBAVEZE ORGANIZATORA AKCIJA

Član 5.

Organizatori akcija navedeni u članu 4. obavezni su da prilikom organizacije i realizacije akcija, primenjuju ovaj pravilnik i sopstvene pravilnike koji regulišu ovu materiju:

1. Utvrđuju način organizovanja i realizacije akcija;
2. Analiziraju realizovane akcije;
3. Analiziraju akcije na kojima je došlo do nesreće i pri tome:

Utvrđuju odgovornost svih zbog čijih propusta je došlo do nesreće i procenjujući da li postoje elementi za pokretanje disciplinskog postupka pred odgovarajućim organima u planinarskoj organizaciji, ili za podnošenje krivične prijave, preduzimajući mere u tom pravcu.

3.1. Suspenduju do okončanja postupka navedene u tački 3.1

3.2. Obaveštavaju o tome:

3.2.1. PSS detaljnim izveštajem sa svim podacima o akciji, okolnostima pod kojim se nesreća dogodila, uzrocima, posledicama i merama koje su preduzete u ukazivanju pomoći i spasavanju, kao i o pripremama u organizaciji akcije, odnosno pridržavanju mera za sprečavanje nesreća,

3.2.2. Nadležni pokrajinski, regionalni ili gradski savez.

Član 6.

PSS, u vezi tačkaka 3.1 i 3.2. člana 5, nezavisno od organizatora akcije iz člana 4, utvrđuje da li postoje elementi za pokretanje disciplinskog postupka pred Većem časti PSS, ili za podnošenje krivične prijave, odnosno suspenzije svih onih za koje postoji osnovana sumnja da su činjenjem ili nečinjenjem doveli do nesreće.

Član 7.

Organizatori akcija koji su preduzeli sve što je u duhu odredaba ovog pravilnika – u organizovanju akcije, odnosno sve što je potrebno u okviru realizacije akcije (pisana ili usmena uputstva ili striktne usmene zabrane ili naređenja vođe akcija), ne snose moralnu, materijalnu, finansijsku ili krivičnu odgovornost, ukoliko je do nesreće došlo u bilo kom momentu akcije (na putu, na usponu, na povratku sa uspona), zbog sopstvene krivice povređenog – unesrećenog, kao posledice:

1. Nepažljivog kretanja na opasnim mestima i pored upozorenja;
2. Nepridržavanja propisa iil usmenih naloga vođe akcije o obaveznom korišćenju propisane opreme, zaštitnih i tehničkih sredstava;
3. Samouverenosti u precenjivanju sopstvenih mogućnosti u datom trenutku;
4. Nediscipline u ponašanju i kretanju uopšte, što je dovelo do nesreće;
5. Nepridržavanja usmenih naloga, sugestija i saveta vođe akcije, datih uoči polaska na uspon, planinarsku ili alpinističku akciju ili silaska u jamu – pećinu ili neposredno pre nesreće, u bilo kom momentu akcije.

Član 8.

U cilju blagovremenog sprečavanja ili svođenja nesreća na najmanju moguću meru, organizatori akcija su obavezni da urade sledeće:

1. Povremeno, u zavisnosti od priliva novih članova, ogranizuju kraća predavanja na temu opasnosti na planinama, najčešći uzroci nesreća i

mere za njihovo sprečavanje i da obezbede, preko vođa akcija strogu i doslednu primenu svih mera, uključujući i eliminisanje sa akcija (u toku prijavljivanja), svih koji su dotadašnjim postupcima pokazali da su opasnost za sebe i grupu kao celinu;

2. U organizaciji planinarskih akcija, izleta, pohoda, tabora, logora, sletova, smučanja na uređenim terenima i turnosmučanja i visokogorskih akcija, odnosno uspona u suvoj steni, na glečerskim turama, u jamama i pećinama, usponima na veštačkoj ili prirodnoj steni, na takmičenjima u planinarskoj ili sportskoj orijentaciji, organizatori i vođe akcija su obavezni da omoguće učestovanje samo onih koji, u odnosu na vrstu i karakter i stepen težine akcije, imaju:

2.1. Određeni stepen stručnog znanja – koje se postiže školovanjem u planinarskim školama – ili iskustvo (za planinare i smučare), odnosno stručne kvalifikacije – koje se stiču na tečajevima – zvanje i iskustvo (za članove specijalizovanih delatnosti),

2.2. Odgovarajuću kondiciju,

2.3. Odgovarajuću odeću, obuću, propisanu opremu, zaštitna i tehnička sredstva.

Posebnu pažnju organizatori i vođe akcija moraju obratiti na postupnost u savlađivanju planinskih vrhova svakog učesnika akcije.

Član 9.

U pogledu preventivnog ukazivanja na opasnosti i spečavanja nesreća, odnosno uvrštavanja pojedinaca u planinarske aktivnosti, organizatori su dužni da posebno ističu sledeće uzroke nastajanja nesreća:

1. Nedovoljna obučenost;
2. Neiskustvo;
3. Neodgovarajuća odeća i obuća;
4. Nedovoljna fizička pripremljenost koja, kroz umor, prouzrokuje i psihičku nestabilnost, kao jednog od glavnih uzroka nesreća;
5. Precenjivanje sopstvenih mogućnosti prilikom suočavanja sa teškoćama ili opasnošću, kako za pojedince – učesnike akcije, tako i za vođu akcije;
6. Nepridržavanje:
 - 6.1. Pisanih ili usmenih upustava vođe akcije – u procesu organizovanja akcije;
 - 6.2. Uputstava vođe akcije, njegovih zabrana ili naredbi na opasnim mestima u toku akcije;

7. Nastavak akcije po svaku cenu bez obzira na meteo-uslove, ili pojavu drugih opasnosti, što se odnosi na vođu akcije i na pojedince – učesnike akcija, koji insistiraju da se akcija nastavi po svaku cenu – bez obzira na opasnosti;
8. Nedisciplinacija pojedinaca u odnosu na grupu:
 - 8.1. Ubrzavanje kretanja ili zaostajanje, ili odvajanje od grupe;
 - 8.2. Insistiranje da se odmori i zastajkivanja vremenski skrate na najmanju moguću meru;
 - 8.3. Spremnost na svađu i prepirku (kao posledica fizičke i psihičke zamorenosti);
 - 8.4. Vikanje i dovikivanje, naročito na akcijama u zimskim uslovima, što može da dovede do pokretanja lavine;
 - 8.5. Traženje najpovoljnijeg položaja za fotografisanje, bez obraćanja pažnje na mogućnost odronjavanja kamenja ili zemlje;
 - 8.6. Nepažljivo, neoprezno, nepromišljeno kretanje na povratku sa vrha, stene, iz jame i pećine, na ravnim planinarskim predelima i na putu (stazi, šumskom i asfaltnom putu), kao posledica «Pobedničke euforije».

IV ORGANIZACIJA AKCIJA

A. Lista vođa akcija

Član 10.

Izvršni organi planinarskih organizacija, krajem tekuće godine, na osnovu predloga Načelnništva, utvrđuju Listu vođa akcija za narednu godinu na osnovu:

1. Rezultata vođa akcija u predhodnoj godini;
2. Priliva članova koju su završili Školu za vodiče izleta i podoha PSS;
3. Uspešnosti članova koju su samostalno i uspešno organizovali i realizovali akcije, ili su bili uspešni saradnici – pomoćnici vođa akcija;
4. Prelaska afirmisanih vođa akcija iz drugih planinarskih organizacija.

Član 11.

Utvrdjući Listu vođa akcija izvršni organi vode računa da vođe akcija ispunjavaju uslove navedene u predhodnom članu, čime:

1. Ukazuju poverenje svakom vođi akcije sa Liste;
2. Dele odgovornost sa vođom akcije za uspešnu organizaciju i realizaciju akcija koje se organizuju u okviru godišnjeg plana akcija.

B. Godišnji plan akcija

Član 12.

Izvršni ograni krajem tekuće godine pripremaju, razmatraju i usvajaju plan akcija za narednu godinu.

Godišnji plan akcija se sastavlja na bazi predloga vođa akcija, s tim što se planinarske akcije, zaključno sa visokogorskim, planiraju u izvođenju – realizaciji, isključivo po označenim – obeleženim planinarskim stazama – putevima (u inostranim planinama: Via Normale).

Akcije specijalizovanih delatnosti planiraju se, organizuju i realizuju po uslovima, pravilima, propisima i zahtevima postavljenih ciljeva određene specijalnosti, isključivo od strane članova-pripadnika specijalizovanih delatnosti.

Član 13.

Godišnji plan može da ima promenljiv karakter.

Odluku o promeni donosi izvršni organ.

Akcije se najavljuju-objavljaju, u principu, 30 dana ranije, od strane vođe akcije, ili člana društva ili specijalizovane delatnosti, koga je zadužio, usmeno i, po mogućstvu, istovremeno i na oglasnoj tabli u pisanoj formi.

C. Evidencija najave i realizacija akcija

Član 14.

Izvršni organi evidentiraju u pisanoj formi sve akcije koje se najavljuju u «Knjizi zapisnika sastanaka» i po završetku, po istom principu, evidentiraju realizovane akcije, uz navođenje osnovnih i relevantnih podataka.

Član 15.

Vođe akcija dostavljaju izvršnim organima kopiju izveštaja i najavu akcija sa oglasne table koji ih arhiviraju. Najava i izveštaj sa realizovane akcije služe za:

Kompletiranje arhive društva;

Vođama akcija za organizaciju istih ili sličnih akcija.

D. Akcije pojedinaca

Član 16.

Članovi planinarskih društava ili specijalizovanih delatnosti, koji za grupe organizuju i realizuju sopstvene akcije (izvan akcija iz članova 12. i 13. ovog pravilnika) i bez objavljivanja u društvu (specijalizovanih delatnosti), obavezni su:

Da u organizaciji i realizaciji sopstvenih akcija postupaju po odredbama ovog pravilnika;

Da, ukoliko to nisu oni, imaju vođu akcije koji ispunjava uslove za vođu akcije;

Da vođa akcije pre odlaska na akciju obavesti- upozna izvršne organe društva sa osnovnim podacima o akciji: vrsta, planina, od-do (sa orijentacionim datumom povratka), smeštaj (dom, logor, bivak, tabor...) a, po povratku, izvesti o realizaciji akcije.

Ukoliko inicijator ili vođa akcije, njegov zamenik ili učesnik – umesto vođe akcije ne postupe po tački 3. društvo ili specijalizovana delatnost ne snosi nikakvu moralnu, materijalnu, finansijsku i krivičnu odgovornost i sve posledice eventualne nesreće snosi vođa takve akcije i svi učesnici akcije, uz primenu člana 5.

Nepostupanje po odredbama 1,2 i 3. ovog člana smatra se disciplinskim prekršajem koji za sobom povlači pokretanje disciplinskog postupka prema vođi akcije.

Ukoliko se na akciji takvog karaktera ne zna ko je bio vođa, disciplinska odgovornost se pokreće prema svim učesnicima akcije.

Ukoliko se na akciji iz predhodnog stava dogodi nesreća, izvršni organi postupaju prema odredbama člana 5, tačka 3. ovog Pravilnika.

E. Kontrola organizacije akcija

Član 17.

Neposrednu kontrolu svih aktivnosti u planiranju, organizaciji i realizaciji akcija, naročito visokogorskih, vrše izvršni organi, Nadzorni odbor i nadležna tela u specijalizovanim delatnostima, za akcije iz njihove aktivnosti.

Akcije u inostranim planinama ne mogu se planirati i organizovati bez saglasnosti izvršnih organa.

V VOĐA AKCIJE

A. Osnovni uslov

Član 18.

Vođa akcije, kao ličnost određenih karakternih osobina, mora da ispunjava osnovni uslov: da uživa poverenje izvršnih organa, pojedinaca – učesnika akcije i grupe kao celine, da ispunjava opšte i posebne uslove i da može da odgovori postavljenim zadacima u akciji koju organizuje i realizuje.

B. Opšti uslovi

Član 19.

1. Fizička i psihička spremnost;
2. Stručne kvalifikacije iz oblasti planinarstva, odnosno iskustvo;
3. Odgovarajuća odeća, obuća, propisana oprema, zaštitna i tehnička sredstva;
4. Autoritativan i neprikosnoven u donošenju i sprovođenju sopstvenih odluka sa istančanim osećanjem za predviđanje opasnosti;
5. Pedagoški odnos prema pojedincima i grupi.

C. Posebni uslovi

Član 20.

1. Da može uspešno da organizuje akciju: prevoz, smeštaj, uspon;
2. Da je bio na planini (steni, jami, pećini...) na koju ogranizuje akciju (u letnjim i zimskim uslovima), da u potpunosti poznaje put do doma (bivaka, tabora, logora...), a naročito osnovnu i sporedne varijante uspona prema vrhu i od vrha prema domu i u uslovima magle i snežne oluje;
3. Da uspešno koristi kartu i busolu i da zna osnovni položaj prepoznatljivih nebeskih tela koja služe za orijentaciju;
4. Da poznaje osnove pružanja prve pomoći i da je u stanju da organizuje transport povređenog – unesrećenog, uključujući i izradu improvizovanih nosila.

D. Obaveze

Član 21.

1. Da neposredno pred polazak na uspon, u slučaju problematičnih vremenskih uslova ili nagoveštavanja lošeg vremena (naročito zimi) i drugih problematičnih uslova:
 - 1.1. Konsultuje domara ili dežurnog člana društva čiji je dom,
 - 1.2. Konsultuje iskusnije članove svoje grupe,

- 1.3. Saslušaj sva mišljenja i na osnovu sopstvene objektivne procene donosi odluku o:
 - 1.3.1. Polasku ka vrhu
 - 1.3.2. Odustajanju od polaska prema vrhu
 - 1.3.3. Odlaganju polaska prema vrhu
2. Da na samom usponu, u slučaju (nagoveštaja) pogoršanja vremena donese neopozivu odluku o povratku, ne podležući i ne prihvatajući eventualne pritiske od pojedinaca da se uspon nastavi po svaku cenu, ne dozvoljavajući da se o takvoj odluci uopšte i razgovara;
3. Da pažljivo vodi grupu, u odnosu na konfiguraciju terena, upozoravajući na opasna mesta, a po potrebi pomaže u prelazu (prolazu) takvih i sličnih mesta ili organizuje pomaganje od strane iskusnih članova grupe;
4. Da u bezbednosnom smislu organizuje kolonu prema vrhu, a naročito posle uspona – pri silasku: čelo-sredina (sa iskusnijim pojedincima) - začelje (sa pouzdanim, iskusnim i u fizičkom smislu, dobro pripremljenim planinarima-učesnicima akcije), prilagođavajući tempo hoda mogućnostima kolone kao celine, u datim vremenskim uslovima i nedozvoljavajući veliki razmak;
5. Da za vreme kretanja u lavinskom području, ili gde se nazire ili predpostavlja opasnost od lavine, kolonu vodi pravcem koji na najmanju moguću meru svodi opasnost od pokretanja lavine, uz predhodna uputstva o kretanju, razmaku pojedinaca, apsolutnom izbegavanju vike i dovikivanja i davanju uputstava o ponašanju ako lavina krene i zahvati pojedinca ili deo grupe ili grupu kao celinu;
6. Da u slučaju grmljavine na otvorenom prostoru (ili steni), odmah odredi bezbednosni razmak između pojedinaca koji ne može biti manji od 15-20m i veći, a u zavisnosti od mesta udaranja gromova u odnosu na grupu i da nikako ne dozvoli ni za vreme kiše ili grmljavine okupljanje grupe na jednom mestu – na otvorenom prostoru, ili sakupljanje pod drvetom (drvećem);
7. Da eventualne nedisciplinovane članove grupe, u bilo kom smislu, javno upozori na nedolično ili opasno ponašanje i posledice koje bi mogle da nastanu ako nastave ili ponove neodgovorno ponašanje i, u tom slučaju:
 - 7.1. Da ih vrati u dom za vreme uspona, ili,
 - 7.2. Da ih javno obavesti da više nisu članovi grupe i da on, kao vođa grupe i akcije i grupa kao celina nemaju apsolutno nikakvih moralnih, materijalnih ili finansijskih obaveza, a naročito krivičnih, sa važnošću ove odluke do povratka u mesto polaska;

8. Da u okviru akcije u celini, a naročito na delu: dom-uspon-silazak, ne dozvoli pojedincima da, u odnosu na precizirani zadatak-cilj akcije i utvrđenu maršutu, prave sopstvene maršute ili kombinacije, primenjujući pri tome tačku 7. ovog člana;
9. Da na zimskim akcijama još sa polazne stanice prevoznog sredstva vrati svakog pojedinca koji nema odgovarajuću obuću i odeću, pogotovo ako je u pripremi akcije blagovremeno obavestio učesnike o tome;
10. Da na uspon ne povede pojedince koji:
 - 10.1. Nemaju odgovarajuću obuću i odeću;
 - 10.2. Imaju zdravstvene probleme;
11. Da ne dozvoli sebi da se sa pojedincima-učesnicima akcije upozna na polaznoj stanici prevoznog sredstva zbog prijavljivanja preko drugog, ili nedolaska na sastanke u društvo ili zakazani dogovor učesnika akcije;
12. Da izbegava da, zbog popunjavanja mesta u prevoznom sredstvu, zbog smanjenja cene prevoza, odnosno cene akcije u celini, na akciju vodi nepripremljene, neiskusne i neodgovorne obučene pojedince;
13. Da na svakoj akciji odredi manje iskusnog planinara da mu pomaže u svim njenim segmentima i, istovremeno, odredi svog zamenika-pomoćnika za pojedine segmente akcije;
14. Da sve učesnike blagovremeno upozna sa svim detaljima koji se odnose na uspešnost akcije: obuća, hrana, kretanje prema domu, smeštaj i ponašanje u domu, uspon ka vrhu, silazak;
15. Da svoje znanje i iskustvo, naročito na usponu i silasku, prenosi na učesnike, stalno ih upozoravajući da se izuzetno pažljivo kreću, vodeći računa gde staju i za šta se prihvataju (drže) i da na odmorištima skreće pažnju svima na mogućnost povređivanja i nesreće, ukoliko se udaljavaju zbog fotografisanja (birajući ugao), ili iz drugih razloga, na mestu gde postoji (skrivena) opasnost u tom smislu i, posebno, da upozorava pojedince da se na strmim padinama, pogotovu ako su pod snegom, ili na glečerskim turama – strmim mestima u suvoj steni, opasnim mestima u jami ili pećini, oprema ne sme popravljati ili dovoditi u red bez maksimalnog osiguranja, odnosno opreznosti.

F. Odgovornost

Član 22.

Vođa akcije je pred zakonom odgovoran ako se, kao posledica njegove odluke, loše procene, činjenjem ili nečinjenjem, dogodi nesreća.

Član 23.

Vođa akcije uopšte neće snositi moralnu, materijalnu, finansijsku i krivičnu odgovornost za bilo šta da se desi pojedincu:

1. Ukoliko se u organizaciji i realizaciji akcije striktno pridržavao odredaba i duha ovog pravilnika i
2. Ukoliko je nesreća posledica samovolje pojedinca, njegovog nedisciplinovanog, neodgovornog i neozbiljnog ponašanja neposredno pred nesreću, odnosno nepoštovanja uputstava ili direktnih naredbi vođe akcije, u bilo kom segmentu realizacije akcije, odnosno pre nesreće.

VI UČESNIK AKCIJE

A. Osnovni uslovi za bavljenje planinarskim aktivnostima

Član 24.

Učesnik akcije treba da u svojim planinarskim aktivnostima teži ka tome da ispunjava uslove za bavljenje planinarstvom, odnosno da bude:

1. **INFORMISAN**
 - 1.1. O zdravstvenom značaju bavljenja planinarstvom;
 - 1.2. O planini, steni, jami, pećini na (u) koju se organizuje akcija;
 - 1.3. O programu akcije u celini i pojedinostima;
 - 1.4. O istorijskim i kulturološkim podacima o okolini cilja akcije;
 - 1.5. O kulturi ponašanja u planini i zaštiti prirode;
2. **OBUČEN**
 - 2.1. Kroz sistem postupnog školovanja – obučavanja u planinarskim školama, Školi za vodiče izleta i pohoda PSS, smučarskim tečajevima i tečajevima za specijalizovane delatnosti.
3. **OPREMLJEN**
 - 3.1. Odgovarajućom obucom, odecom, propisanom opremom, zaštitnim i tehničkim sredstvima;
4. **FIZIČKI PRIPREMLJEN**
 - 4.1. Stalno održavanje fizičke kondicije;
 - 4.2. Posebne pripreme u odnosu na težinu i karakter akcije.

B. Prijavljivanje na akciju

Član 25.

Učesnik akcije, pre prijavljivanja, obavezan je da objektivno proceni – sagleda: da li vrsta, karakter i stepen težine akcije odgovara njegovoj:

1. Fizičkoj i psihičkoj pripremljenosti i zdravstvenom stanju;
2. Stečenom iskustvu;
3. Opremljenosti: obuća, odeća, propisana oprema, zaštitna i tehnička sredstva;
4. Postupnosti u savlađivanju vrhova planina, stena, jama, pećina.

Ukoliko su svi kriterijumi iz tačaka 1-4. ispunjeni, pojedinac se prijavljuje vođi akcije za učešće, razrešavajući sa njim sve eventualne dileme u pogledu bilo koje tačke.

C. Odgovornost učesnika akcije

Član 26.

Nevođenje računa o bilo kom elementu iz članova 24. i 25. može da dovede do povrede ili težih oblika nesreće, sa svim posledicama za učesnika i grupu.

D. Obaveze učesnika akcije

Član 27.

Učesnik akcije obavezan je da se:

1. Pridržava odredaba i duha ovog pravilnika;
2. Pridržava u organizaciji, a naročito, u realizaciji akcije, pisanih i usmenih upustava vođe akcije, njegovih sugestija i saveta;
3. Zainteresuje o svim saznanjima vezanim za pripremanje, ogranizaciju i realizaciju akcije u svim njenim segmentima, a naročito pri usponu i povratku sa uspona, ako bi, u odnosu na tačke 1. i 2. maksimalno bio informisan i sasvim spreman učestvovao na akciji.

Član 28.

Ponašanje učesnika akcije u odlasku: u prevoznom sredstvu, na putu prema domu, na usponu, na povratku sa uspona; do prevoznog sredstva i u povratku do završetka akcije; ponašanje prema vođi akcije, učesnicima akcije, domaćinima u domu; meštanima, planinarima koje sretne na akciji, sve to ako je u pozitivnom smislu, formira lik disciplinovanog i odgovornog člana planinarske organizacije, doprinosi njegovom ugledu i, istovremeno, ugledu društva kome pripada i ugledu planinarske organizacije u celini.

VII ZDRAVSTVENA KOMPONENTA

A. Preventiva

Član 29.

Učesnik akcije – hronični bolesnik, ili do odlaska na akciju, sa bilo kakvim zdravstvenim problemima, obavezan je da se pre polaska na-u planinarskom smislu zahtevne, teže ili teške akcije, naročito visokogorske i akcije koje se realizuju po sistemu logorovanja, taborovanja ili bivakovanja, konsultuje sa (svojim) lekarom, a nepunoletni ili mlađi učesnici i sa roditeljima, koji, ujedno, vođi akcije daju pisanu saglasnost za učešće na takvim akcijama.

Vođa akcije ima pravo i obavezu da svakog učesnika akcije obaveže da sa sobom ponese osnovne lekove, zavoj, gazu, hanzaplast i dezinfekciono sredstvo.

Vođa akcije ima pravo da od planinarske organizacije zahteva nabavku torbice prve pomoći, ili će je nabaviti uz ravnomernu podelu troškova na sve učesnike akcije. Ovo se naročito odnosi na akcije prvog stava ovog člana, pogotovo ako imaju veći broj učesnika.

U istom cilju, planinarska organizacija i vođa puta, po mogućstvu, obezbeđuju na akcijama prvog i trećeg stava ovog člana učešće stručnog lica (lekara, medicinske sestre...) ukoliko to nije učesnik akcije, uz finansiranje od strane planinarske organizacije i učesnika akcije, a ukoliko se akcija izvodi u inostranim planinama prisustvo stručnog lica je obavezno.

Akcije republičkog karaktera iz Plana akcija PSS, koje realizuje PSS, ili- u njegovo ime–planinarska organizacija (društvo, odsek), realizuje se uz obavezno učešće GSS.

Planinarska organizacija (društvo), po inicijativi Načelnništva, izvršnih organa i vođe akcija, navedenih u prvom i trećem stavu ovog člana, može sarađivati sa GSS, u kojoj je obavezno i lekar, uz finansiranje od strane planinarske organizacije i učesnika akcije.

B. Osiguranje učesnika akcije

Član 30.

Svaki učesnik akcije koja se organizuje u inostranstvu mora biti osiguran po uslovima koje propisuje država u koju se ide, po sistemu sopstvenog finansiranja.

Ukoliko država u koju se ide ne propisuje obavezno osiguranje, poželjno je da se svaki učesnik akcije sam osigura.

Poželjno je i osiguranje učesnika akcije koji učestvuje na akcijama iz člana 29. ovog Pravilnika po istom principu sopstvenog finansiranja.

C. Postupak u slučaju nesreće

Član 31.

Vođa akcije je obavezan da predhodno upozna proceduru prijavljivanja nesreće na akciji i organizuje javljanje najbližoj medicinskoj ustanovi ili garnizonu vojske, policiji i nadležnom GSS.

VIII DISCIPLINSKA ODGOVORNOST

Član 32.

U slučaju kršenja odredaba ovog pravilnika pokreće se disciplinski postupak protiv prekršioca pred nadležnim Većem časti, na osnovu:

1. Izveštaja vođe akcije ili zamenika;
2. Izjave prekršioca u pisanoj formi;
3. Izjava svedoka-učesnika akcije i drugih svedoka u pisanoj formi;
4. Prijave izvršnih organa planinarske organizacije, za planinarska društva, odnosno načelništva odseka i Službe za specijalizovane delatnosti.

Ukoliko vođa akcije, u slučaju nepobitnog prekršaja pojedinca ne podnese predlog za pokretanje disciplinskog ili krivičnog postupka, primenjuje se tačka 4. ovog člana, s tim što izvršni organi preispituju stav i ponašanje vođe akcije, primenjujući član 18. ovog pravilnika, odnosno sve članove koji se odnose na ponašanje izvan duha propisa i duha ovog pravilnika.

IX KAZNENA ODGOVORNOST

Član 33.

U slučaju da postupak prema članu 32. nedvosmisleno pokaže da u prijavi ima elementa za krivičnu odgovornost, što utvrđuje nadležni organ planinarske organizacije, postupa se po odredbama člana 5, tačka 3, ovog pravilnika.

X KRIVIČNA ODGOVORNOST

Član 34.

Krivična odgovornost se utvrđuje preko pravosudnih organa Republike Srbije, a prema krivičnom zakonu koji reguliše krivično pravnu odgovornost za izlaganje opasnosti, nepružanje pomoći, kao i građansko pravnu odgovornost.

XI OBJAŠNENJE I TUMAČENJE PRAVILNIKA

Član 35.

Objašnjenja u vezi pojedinih odredaba ili pravilnika u celini mogu davati planinarske organizacije svojim članovima, a zvanično tumačenje, na osnovu pisanog zahteva, daje isključivo organ koji je doneo pravilnik – Upravni odbor Planinarskog saveza Srbije u pisanoj formi.

XII ZAVRŠNA ODREDBA

Član 36.

Ovaj pravilnik se može dopunjavati i menjati, pojedinačno ili u celini na isti način kako je i donet.

XIII STUPANJE NA SNAGU I PRIMENJIVANJE PRAVILNIKA

Član 37.

Ovaj pravilnik stupa na snagu danom donošenja, a primenjivaće se od 1. februara 2001. godine.